

Marek 9:30-37 (16. neděle po Trojici, HK, 19. 9. 2021, tv)

Když odtamtud vyšli, procházeli Galileou; Ježíš však nechtěl, aby se o tom vědělo, neboť učil své učedníky a říkal jim: „Syn člověka je vydáván do rukou lidí a zabijí ho; a až bude zabit, po třech dnech vstane.“ Oni však tomu slovu nerozuměli a báli se ho zeptat. Přišli do Kafarnaum. Když byl doma, ptal se jich: „O čem jste cestou uvažovali?“ Ale oni mlčeli, neboť cestou se mezi sebou dohadovali, kdo je největší. Ježíš usedl, zavolal svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech.“ Pak vzal dítě, postavil je doprostřed nich, objal je a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“

Představte si společenství lidí, možná 12, možná několik málo desítek spřízněných lidí. V jejich středu je výrazná osobnost, možná učitel, možná léčitel, možná vyvolený Boží zachránce, který se těší poměrně velké důvěře a obdivu. Ale jeho žáci či následovníci mu docela často nerozumí. Skoro to vypadá, že čím víc záleží na tom, co jim říká, právě v těch chvílích tím víc nechápou.

Proč tohle zrovna učí? Nemají jasno a navíc se bojí zeptat. Opakovaně se o nich dočteme, že z něj doslova mají fobii. Bojí se říct: Hlava nám to nebere, o čem tu mluvíš, jak to jako myslíš?

Proč se bojíme zeptat, když nevíme? Když nechápeme nebo jsme zmatení? Můžeme mít strach z toho, že se přijde na to, jak opravdu nemáme ani páru? Že nemáme ty správné informace, nechápeme souvislosti? (Jak prosím vás dnes někdo nemůže mít informace? Se podívejte na internet a hned víte, ne?)

Můžeme mít strach se zeptat, protože by se mohlo ukázat, jak náš vztah není tak pevný. Jak důvěra není tak jistá. Mohly by se ukázat pochybnosti. I o věcech, o kterých by se snad pochybovat nemělo. Nebo se bojíme zeptat, protože je snazší předstírat, že nemáme těžké otázky? Mohli bychom se rozbřečet. Nebo zjistíme, jak některé věci nejdou vyslovit. Těžké otázky, které odkryjí naši nejistotu.

Můžu vůbec mít tak těžké otázky, když nám to Mistr všechno pěkně vyložil? Mohu mít pochybnosti, když vím, co všechno Bůh udělal a dělá a jak vše prý drží skvěle pohromadě? Mohu se zeptat a přiznat, že Boha nechápu? A to, co jeho synové říkají je pro mě někdy pohádka z jiného světa?

Není přece jen lepší udržet dekorum, dělat, že všemu rozumím a s ničím, Bože, nemám problém. Prostě věř a polkni! Zařaď se do zástupu těch, kteří se naučili tvářit, že jsou v pohodě a všechno to, co ten uprostřed pověděl, je skvělé vodítko pro nás život. Věř a žer. Začleň se do společnosti těch, kdo už nemají otázky – církev si říkáme. Nebo je máme a bojíme se je vyslovit? Nebo to není o nás a žádnými těžkými otázkami se slůvkem „proč“ na začátku už netrpíme?

Byl to jen problém prvních učedníků, kteří měli fobii z Ježíše a z jeho kázání a hlavně z jeho předpovědi utrpení? Naučili jsme se časem asi nebýt překvapováni tím, co nám Ježíš říká. Jak jinak přežít s vnitřní integritou vlastního konání jeho neustálý útok na naši solidaritu s druhými, na naši schopnost pořádku odpouštět, na naši ochotu milovat nemilované, milovat neblízní a nepřátelské lidi. Chápeme to dnes líp, než tehdy Petr, Jan, Jakub, Ondřej, Jidáš a ti další, kteří opakovaně nemohli strávit Ježíšovy předpovědi utrpení? Přijdou lidi, kteří to nebudou s námi, ani s Bohem, myslet dobře a těmto lidem budu vydán do ruky, mučen, zabit. Jo a pak v pravý čas mě Bůh vzkřísí k životu.

Co si s tím chudáci učedníci měli počít? Na jedné straně zažili tolik nadějných chvil, zvedli se a šli za ním, všechno nechali za sebou, protože s ním a od něj dostávali do života mnohem víc naděje než v životě tak, jak ho znali dosud. A na druhé straně takové hluboké propady s líčením toho, jak to všechno dopadne nedopadne. Řeči o zradě, násilí, prohře a smrti. A pak o jakémsi zázraku na konci, v němž tehdy

věřil z nich kde kdo, rozhodně nebyli v menšině. Ano, na konci všeho přijde Bůh a rozsoudí náš svět i dějiny a své věrné probudí k životu. To je taková doslova „poslední naděje“. Něco jako: naděje umírá poslední. Ale naděje na co? Na něco, co přijde, až my tu nebudeme, až moji milí tu nebudou a moji přátelé a všechny ti nemocní, týraní a nešťastní lidé z ulice tu taky už nebudou.

Těžko se jim někdo může divit, že tehdy potřebovali naději na něco bližšího. Naději na spravedlnost, kterou budu moci ještě pocítit a nadechnout se v ní. Naději na lásku, která se dotkne ještě tohoto mého živého těla a rozechvěje mě. Naděje na obnovení vztahů, kterých se ještě dožiju. Těžko se někdo může divit, že naději na něco bližšího potřebujeme i my.

Tehdy se ta parta přátel vyděšená Ježíšovým povídáním o budoucím utrpení nezeptala. Petr to párkrát zkusil a nedopadl slavně. Přiznal svoji nechápavost, přiznal, že věří, ale nějak úplně šejdrem, a dostal od Ježíše studenou sprchu. Ostatní pánové se už neozvali. A naučili se raději neptat.

Jaké to mělo důsledky, máme též v evangeliích zaznamenáno. Vedli mezi sebou dialog o tom, kdo je největší. Taková typická klukovská debata. Něco jako: ukaž mi, jestli máš tak rychlé auto jako já, jestli mě předjedeš. Podruhé se zas hádají o tom, kdo toho pro Ježíše obětoval víc a kdo by mu měl sedět u královského stolu po pravé či levé ruce.

A Ježíš je za tyhle úděsné debaty kupodivu neseřve. Znova je učí od začátku. Nezařve: No tohle je moje církev? Budete řešit, kdo se vyšplhá výš a kdo má větší – co? – víru, sebevědomí, lásku? Budeme se jako poměřovat, kdo je větší borec nebo kdo víc trpěl?

Místo toho vezme do náručí dítě – už po několikáté bere dítě – a teď se koukejte, kdo je veliký. Kdo se chce vyšplhat až na přední místa, kdo chce být top – jdi úplně dolu, sestup nejniž a začni sloužit všem. Pak někde dole třeba potkáš dítě, které bude potřebovat obejmout. A nic ti za to nedá. Možná naopak bude chtít ještě mnohem víc času, peněz a pozornosti. A pak snad člověk zjistí, že získal mnohem víc. Ve službě. Dole. Na kolenou. Bez bohatství. Bez úspěchu. Bez správných informací. Sloužící a zranitelný. Ne profesionální. Sloužící. Riskující zdraví. Snad i odmítnutí mnohých a nakonec smrt.

To je Ježíšův pohled na službu mezi lidmi. Ne shora. Ne vlivem, politikou nebo penězi. Tím se dá taky leckomu pomoci, to každý ví. Ale když Ježíš mluví o službě, začíná úplně dole, u objetí malého dítěte. Což tehdy byla údajně pramálo citovka – dítě bylo spíš pracovní prostředek, když se dožilo náhodou dospělosti. Začíná u objetí toho, u nějž není jasné, co z něj bude a jestli se dožije.

Je to tak jasné, že není třeba se na nic ptát? Necítíme žádné pochyby? Můžeme říct: Ano, beru, podle toho se dá krásně žít. A když přijdu na buben, tak umřu a on se o mne jednou Bůh postará. Bojí se někdo, podobně jako tehdy učedníci, zeptat? Říct něco jako: Ale tohle úplně nechápu, jak se s tímhle přístupem dá normálně žít v dnešním světě? Bojíte se někdo dát najevo pochybnost, jestli tohle je cesta pro vás, pro vaše děti a vnoučata? Učedníci se tehdy radši neptali. Radši se zabývali mezi sebou něčím jiným. Nevíme, co by bylo jinak, kdyby tehdy překročili svůj stín strachu. Nevím, co bude jinak, jestliže my překročíme svůj stín strachu dát najevo pochybnosti a ptát se otevřeně. Z pochyb roste živá víra. Pochybnosti víru nezahubí. Naopak mlčení a nekladení otázek víru ničí.